

Innboks- og utbokskontroll

Thomas Hylland Eriksen skrev for ti år siden boken «Øyeblikkets tyranni» om rask og langsom tid i informasjonssamfunnet; hvordan det som tar lang tid taper i vår bevissthet i forhold til raske gjøremål. Vi tiltrekkes av det som kan gjøres fort, men sliter med å sette av tid til det som krever mer tid. De raske gjøremålene skriker mot oss og overdøver det lavmælte og langsomme. Dette skjer uten at vi tenker over det. Flere og flere tidsbesparende og effektiviserende hjelpemidler dukker opp. Likevel får vi stadig dårligere tid. Dette er et paradoks som også berører vår arbeidshverdag på fastlegekontoret.

I dette nummeret av *Utposten* har Jørn Kippersund skrevet et nydelig tips til praksis, et tips til overlevelse og ro i allmennlegesjelen – innbokskontroll. Hvordan kan fastlegen håndtere alle beskjeder, sjekke alle prøvesvar og epikriser, skrive attester og erklæringer som venter – uten at noe blir glemt, og uten stress? Nøkkelen er *en* innboks og *en* produksjonslinje. Enkelt og genialt.

Riktignok føler jeg, nå når dette skrives sent i januar, først og fremst manglende utbokskontroll. Juleforberedelsene og romjulen ble ikke som planlagt på grunn av influensaen som rammet familien. Julekortene lå allerede i utboksen fra tidlig i desember og skulle skrives til slekt og venner. Men julekort ble til nyttårskort, og nå er vi godt inne i 2011. Et nytt år med nye bokser. Lurer på om jeg skal legge julekortene i kan vente (til neste jul)-boksen eller i påskeboksen.

Fra utboks til innboks: Også i min innboks taper ofte det som tar tid og som ikke haster veldig. Et tidsskrift, nye retningslinjer eller jobbing med internkontroll utsettes. Det havner i kan vente-boksen. Jeg har en vrangforestilling om dager som skal komme. Dager med regn på ruten, tom timebok, blanke ark og fargestifter, dager med tid til alle disse kan vente-tingene. Regn på ruten er det stadig vekk her i Bergen, men tom timebok og dager med blanke ark og fargestifter er det verre med.

Men nå har jeg skjønnet det. Det som gjelder er å få det du skal gjøre inn i «the pipeline».

Som tidligere nevnt, tiltrekkes vi ofte av det raske. En lang samtale kan tape mot en kjapp SMS. I dette nummeret har imidlertid *Utposten* tatt seg tid til en lang samtale om et stort tema. Christian Borchgrevink forteller hvordan norsk allmennmedisin ble et universitetsfag og en spesialitet. En spennende historie vi kan lære mye av, ikke minst i den pågående debatten om behovet for samhandling i helsetjenesten.

Samhandlingsreformen har materialisert seg i form av forslag til ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, ny folkehelseplan og plan for de fremtidige helse- og omsorgstjenestene. Gisle Roksund i NFA presenterer synspunkter på disse forslagene med utgangspunkt i fastlegene og deres rolle i helsetjenesten. Han mener regjeringens intensjon om styrking av primærhelsetjenesten er blitt fordreid til *styring*. Bak forslagene ligger et ønske om økt styring av hva fastlegene skal drive med og hva som er god allmennmedisin. Mens legevakt, som jo er allmennmedisinsk beredskap de fleste timer i døgnet, er knapt nevnt i de ellers så omfattende dokumentene. Legevakt som begrep er til og med tatt ut av forslaget til ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er verken styrking eller styring.

Det gjelder å ha noen godbiter i innboksen. Hvis du leser dette har du *Utposten* i innboksen din. Vi presenterer villmarksmedisin som et nytt faglig trekkplaster, ytterligere spisskompetanse for allmennleger i de fjerneste distriktene, og for dem som søker et medisinsk perspektiv på sin interesse for friluftsliv og ekspedisjoner.

Hvordan påvirker årstidene helsen? Hvilken rolle spiller skiftningene i soleksponering for vår organisme, hva gjør sommerheten eller vinterkulden med oss? I dette nummeret får vi innblikk i nettopp årstidenes påvirkning av sykkelighet og dødelighet. Dette gir assosiasjoner til klimadebatten og

vårt ansvar for å bidra til å redusere risikoen for fremtidige naturkatastrofer, flom, tørke, storm og skred. Global oppvarming får konsekvenser for sykkelighet og dødelighet, både direkte i naturkatastrofer; men også ved endring i mikrobers utbredelse som følge av temperaturrendringer. Noe av dette ser vi kanskje allerede. Kunnskap om årstidsvariasjoner i sykkelighet og dødelighet kan hjelpe oss til å planlegge helsetjenesten på en bedre måte, styre kapasiteten dit den trengs.

Som våre lesere kanskje allerede har lagt merke til, har *Utposten* fått en ansiktsløftning. Kanskje på tide vil noen si, nå som *Utposten* snart runder 40. I alle fall har vi justert layouten for å gjøre bladet mer leservennlig. Vi har gitt mer plass til forsidebildet, mens forfatterne nå presenteres kun med navn og tittel.

Jesper Blinkenberg

